

Lukuteoria ja ryhmät

Harjoitus 5 kevät 2014

1. Tutki, onko operaatio $(*)$ binäärinen seuraavissa tapauksissa:
a) $a * b = \frac{a+b}{3}$ joukossa $\mathbb{Z}$,   b) $a * b = a + \frac{ab}{7}$ joukossa $\mathbb{Q}$.
2. Tarkastellaan joukkoja $\mathbb{R}$, $\mathbb{R}_+$ ja $\mathbb{R}^* = \mathbb{R} \setminus \{0\}$ sekä laskutoimituksia yhteenlasku $(+)$ ja kertolasku $(\cdot)$. Mitkä seuraavista pareista ovat ryhmiä:
a) $(\mathbb{R}, +)$,   b) $(\mathbb{R}_+, +)$,   c) $(\mathbb{R}^*, +)$,   d) $(\mathbb{R}, \cdot)$,   e) $(\mathbb{R}_+, \cdot)$,   f) $(\mathbb{R}^*, \cdot)$?
3. Olkoon $M = \{A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}, a, b, c, d \in \mathbb{R} \text{ ja } \det A \neq 0\}$. Osoita, että $(M, \cdot)$ on ryhmä, missä $(\cdot)$ on matriisien kertolasku. (Käytä lineaarialgebrasta tuttuja matriisien laskusääntöjä hyväksi todistamisessa.) Onko $(M, \cdot)$ Abelin ryhmä?
4. Olkoon G ryhmä, $a, b, c \in G$ ja e ryhmän G neutraalialkio. Osoita:
a) Jos $(ab)^2 = a^2b^2$, niin $ab = ba$.
b) Jos $abc = e$, niin myös $bca = e$.
c) Jos $g^2 = e$ kaikilla $g \in G$, niin G on Abelin ryhmä.
5. Olkoon $A = \{1, -1, i, -i\}$, missä $i^2 = -1$. Osoita, että $(A, \cdot)$ on ryhmä, kun tiedetään, että $(\cdot)$ on assosiattiivinen joukossa A . (Osoituksessa voit käyttää apuna 'ryhmätaulua'.)
6. Kirjoita ryhmän ryhmätaulu ja määrää jokaisen alkion käänteisalkio:
a) $(\mathbb{Z}_7, +)$,   b) $(\mathbb{Z}_{12}^*, \cdot)$,   c) $(\mathbb{Z}_{14}^*, \cdot)$.
7. Kuinka monta alkioita on ryhmässä $\mathbb{Z}_{980}^*$? Osoita, että $[39]$ on ryhmän $\mathbb{Z}_{980}^*$ alkio. Määrää alkion $[39]$ käänteisalkio ryhmässä $\mathbb{Z}_{980}^*$.
8. Ratkaise ryhmässä $\mathbb{Z}_8$ yhtälöpari
$$\begin{cases} x + x + [4] + y + y & = [0] \\ x + [2] + y & = [4] \end{cases}.$$